

VESZPRÉMVÁRMEGYE

FÜGGETLEN POLITIKAI LAP.

Előfizetési ár:

Égész évre — — 12 korona. Negyed évre — — 3 korona.
Fél évre — — Egyes száma — — 24 fillér.
Középi jogait, egész évi előfizetésnél kedvezményesen
10 koronáért kapják a lapot. — Nyiltár petit sora 40 fillér.

Felolós szerkesztő:

Horváth Rezső dr.

MEJELIENIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Veszprém, Virág Benedek-utca 2. Hirdetéseket felvevő a kiadóhivatal és Fedor Ferenc könyvkereskedése, Szabadság-lér 3. szám. — Kéziratokat nem adunk vissza. Eljegyzések és béli megrendelések költsége 3 korona. Felülfizetések, eljegyzések és béli megrendelések sorozatát 50 fillér. — Túlfelezés

Jöjj el Szentlélek Úr Isten!

Írta: Tölcséry Ferenc.

Kirekeszté az Úr a dolyfős, az önhitt embert a legboldogabb édenből, aminőt csak a legtökéletesebb Szeretet alkothat, s még a halhatatlanság arany kapuját is elárastá rozsdával, hogy ragyogó tündérországába a nagybűnös teremtmény soha be ne nyithasson. De a sujtó istenkéz megszánta a nyomorultat s kiemelte azt az iszapból, anelybe négy évezreden át gonoszságával mind mélyebbre sülyedt. Ugy akarta az Úr, hogy ott, hol a szenyedés kezdődött, az Olajfák hegyén: ott végződjék a megdicsősülés is! Felhőt rendelt oda az Úr, a legtündöklőbbet, amelyen át villám nem cikázott, amelyen keresztül madárdal nem hatolt, levelé a földi mez e gyarló nyugót, amelyet harminchárom éven át hordozott s fölszállt elfoglalni előbbi fényes trónusát az Atya mellett, hogy mint Megváltó fogadja a világegyetem hódolatát.

Távozása csendes volt, mint az a néma éj, amelyen az Ige körünkbe szállt. Mig szent lábai érinték a göröngyöt, ragyogásával bevilágítá a siralom völgyét, mert belénk oltá az istenit s most, amikor bucsút véve távozik: élettelen és sivár lón minden! Nemcsak tanítványai könnyeznek, akiket hiába vigasztalnak argyalok, hanem az ő élet azoknak is, akiknek szívébe az ő fénye még nem hatolt be.

Királyi cédrusok között áll az Utolsó vacsora étterme. Bágyadtan birkózik a lenyugvó napsugár a színes ablaküvegekkel, hogy áttörve rajtuk, bevilágítsa azt a helyet, amelynek levegője Krisztus óta oly üde és illatos. Együtt vannak mind a választottak: középen a Boldogságos Szűz, akinek hófehér ruhájánál is fehérebb magasztos lelke, szent fején tündöklök a glória, ragyogóbb, mint az esti csillag. Körötte Péter, az egyház szikládja; Pál, a nemzetek apostola; János, az egyház oszlopa; Tamás, a nehezen hívó s a többi nyolc között már Mátyás is, kit Jézus az áruló helyett sorshuzás útján rendelt közéjük. Égfele emelt tekintettel, folyton imátrebgeve, szinte mozdulatlan ülnek ott s csak akkor hagyják el helyüket, amidőn az apostolfejedelem az élő keneret, az égből szállottat osztja szét közöttük s mikor az élet italát nyújtja át nekik, amely az örök életre forrasczó viznek kuffejévé leszen bennük. Leiki szemek csak Azon csüngnek, aki az út, igazság és élet: epedő szívvel várják a Vigasztalót, hogy lelkük ne járjon tovább a sötétségben s megtanuljanak mindent és eszükbe juttasson mindent, amit az isteni Mester mondott.

Tizedik napon, amikor még a hajnalpir sem huzdótt föl az égbe, szokatlan emberáradat hullámszik a szent városban. Farizeusok gondolatokba merülten s utánuk kivárcsi néptömeg tódul a főtemplom s az

utolsó vacsora étterme felé, ahol zárt ajtóknak mögött várja Krisztus felénk kis csapata az Igazság Lelkét. Mintha vihar robogna at a máskor csendes utcán, megrázva embert s minden létezőt: úgy érkezik meg nagy zúgás között a hón óhajtott harmadik Istenszemély. Az, aki egykor megtermékenyíté a szüzi méhet: most tüzese nyelvek alakjában kiosztja legdrágább hét ajándékát s isteni szellemével megvalósítja Krisztus szavait: újja alakitom a földszínt!

Megjöttél tehát nagy Isten s maradj is mindvégig közöttünk! Oszd ki égi kincseidet: *a bölcseséget*, hogy Isten végtelen nagy fölségét megismerjük, — *az értelmet*, hogy a hit igazságait helyesen vizsgálhassuk meg, — *a tanácsot*, hogy a jót Isten utmutatása szerint gyakoroljuk, — *az erősséget*, hogy a bajokat és szenvedéseket megnyugodva túljűk el, — *a tudományt*, hogy az örök életre vezető eszközöket és módokat elsajátíthassuk, — *az ajtatlanságot*, *az istenességet*, hogy gyöngéd, fiúi érzésűnket és tiszteletűnket az Atya iránt kimutassuk, — *s az űr féltelmét*, hogy Istent a legnagyobb hódolattal tisztelheszűk.

Ó maradj közöttünk e vészes időkben, amidőn nincs más menedékűnk, mint a szent kereszt s az a biztató szó: ki Istenben bizik, nem csalatkozok!

Adakozzunk a vak katonáknak!

Részlet a „List Frigyes hatása hazánkra“ című munka első fejezetéből.

Írta: Fodor Lajos.

Zsurnalisztikánk szellemén még az 1841-iki évben gazdaságpolitikai tekintetben a szabad kereskedelmi irány uralkodott s publicistánk a szerintük egyedűl idvezítő szabadkereskedelmi politikai törekvések támogatása végett vezércikkben és értekezéseikben az iparszabadságot s közlekedés fejlesztését, az igazságszolgáltatásban az osztályérdek kiküszöbölését, a jobbágysság felszabadítását, a földéhermentesítést, az ésiség elörlését, a közleherviselést, a közigazgatás javítását, a hitel fejlesztését s ib. tartottak a legszükségesebb reformokrak, mint amelyek a *szabad kereskedelem szolgálatában minden védvámrendszer nélkül* fellendítünk hazánk gazdasági életét. (Lásd: Pest Hirlap 1841. 2., 9., 10., 13., 17., 23., 24., 26., 40., 47—49., 50., 44—45., 62., 64—65., 68—69., 74—75., 76—78., 86—88., 89—90., 99., 101. számait. Ezek többnyire Kossuth Lajos, Bezereáji István, Szentkirályi Móricz, Balogh János vezércikkei és értekezései.) Bezereáji István szerint „a védvámrendszer az iparnak csak üveg-házi tengő-lengő névnyét teremt meg“. Amint a „Pesti Hirlap“, ugy többi lapjaink is a Smith-Say féle szabadkereskedelmi irány hatása alatt állottak. Már 1842-ben a „Pesti Hirlap“ eltér ez iránytól és List Frigyes „Nationalsystem der politischen Ökonomie“ c. munkájának a hatása alatt oly vezércikkeket és értekezéseket közöl, melyek List e munkáiban lefektetett elveinek sok helyen valósággal szó szerint való idézésével, s ez elveknak hazánkra való alkalmazásával már a védvámrendszer gazdasági rendszert támogatják s azt han-

goztatják, hogy a fenti s pedig a közlekedés fejlesztésére, a közigazgatás javítására, a közleherviselésre, a földéhermentesítésre irányuló törekvések feltétlenül tövűsek, de valódi jó hatásuk csak védvámrendszer mellett keletkezhetik.

A Pesti Hirlapnak ezt az irányát követte az „Erdélyi Híradó“ és a „Jelenkor“, valamint megalkulásától, 1845-től kezdve a „Hetilap“ is. Kossuth Lajost, a Pesti Hirlap szerkesztőjét gazdaságpolitikájában sokan következetlenségűvel vádolták, pedig ő — miután List nagy munkájának tanulmányozása után erős nemzeti érzésűvel, lánglélkének minden odaadásával híve lett annak az iránynak, mely szűnté legalkalmasabb volt a nemzet anyagi és szellemi erőinek kifejlesztésére s politikai önállóságának kivívására —, mindvégig harcos maradt a List féle nemzeti védvámrendszer gazdasági iránynak, még akkor is, mikor 1845-ben — miután a Pesti Hirlap szerkesztőségéről lemondott —, megindította a Hetilapot, mely a védvámrendszer legelső szószólója lett. Sőt az sincs kizárva, hogy Kossuth részben azért vált meg a Pesti Hirlaptól, mert 1844-ben munkatársai már engedték némileg a szigorúan *védvámosság irányból*, amit igazol az is, hogy 1845-ben, mikor már Csengery Antal volt a Pesti Hirlap szerkesztője, e lap a védvámokat csak az Ausztrián kívül eső országokkal szemben óhajtotta alkalmazni, míg Ausztriával a vámszövetségű viszonyt tartotta leghehelyesebbnek: (igaz ugyan, hogy a Pesti Hirlapban néhány hónapig, t. i. 1842. február második felétől ugyanazon év okt. második feléig *még Kossuth szerkesztésében* is megjelent néhány cikk, melyek bizonyos mértékben nem idegenkedtek az Ausztriával való vámszövetségűtől, de azonlül egész Kossuth távozásáig nemcsak az Ausztrián

kivűl eső országokkal szemben, hanem Ausztria ellen is védvámot óhajtott a Pesti Hirlap s Kossuth ezt a gazdaságpolitikai irányt át is vitte a „Hetilap“ba.) Fenti feltevésemet megerősít Hentaller Lajos „Kossuth és Kora“ c. munkájának (62 oldal) a következő része: „Az ellenzék 1844. elején két taborra szakadt, melyeknek egyike sem közlekedet elvben a konzervatív párthoz, de egymással ellenkező tanokat hirdettek; egyikük es hatások tehát e szakadás következtében a kormányal szemben csökkent. A szakadásra az adott okot, hogy Kossuth a Pesti Hirlapszerkesztésétől visszalépett s e lap szerkesztését Szalay László, majd Csengery Antal vette át, kik azt báró Elövös József, Szontagh Pál Trefort Agoston s több más munkatárs segítségével az eddigiektől teljesen eltérő elvek szerint vezették. Kossuth 1844. év június végén vált meg a Pesti Hirlaptól. Az osztrák kormány vagy megrémítette, vagy megfizette a lap kiadóját s ez szerkesztőjével összeveszve, utóbbi elhagyta dicsőségének terét. Némelyek gróf Széchenyi Istvánt veték gyanuba, hogy ő adta volna a tanácsot a bécsi kormánynak, hogy mi módon lehet Kossuth-tól, mint szerkesztőtől legkönnyebben megszabadítani.“ Ebből is láthatjuk, hogy a vámszövetség kérdésében a List-féle nemzeti gazdasági rendszert szembevetve szorosan ragaszkodó s az Ausztriával való vámszövetségűtől irtó Kossuth Lajos nem maradhatott egy szerkesztőségben bizonyos mértékben eltérő elveket valló munkatársaival, kik távozása után lassanként irányt is változtattak, mely körülmény — mint Hentaller mondja — volt oka az ellenzék két taborra szakadásának. Nem tudhatjuk, mennyit felel meg a valóságnak Széchenyi meggyanúsítása, s a Pesti Hirlapnak a nagyközönségre gyűrt

= A Tisza kormány lemondása. Ő Felsége a Király a kormányának a választójogra vonatkozó előterjesztéséhez nem járult hozzá és így gróf Tisza István miniszterelnök benyújtotta az egész kormány lemondását, amelyet Ő Felsége elfogadott s az egyes minisztereket a folyó ügyek további intézésével megbízta. Ő Felségének erre vonatkozó elhatározását a hivatalos lap csütörtöki száma élén a következő értesítés adja tudtul:

Ő cs. és apostoli királyi Felsége f. évi május hó 23-án, Gyöngyösön kelt legfelsőbb elhatározásával, a magyar összes miniszteriumnak hivatali lemondását kegyelemben elfogadni és egyúttal meghagyni méltóztatott, hogy az egyes miniszterek hivatalos működésüket további legfelsőbb elhatározásig folytassák.

= A képviselőház elnöke a királynál. Ő felsége a Király pénteken kezdte meg a válsággal kapcsolatban a magyar államférfiak kihallgatását. Pénteken délelőtt elsőnek Szász Károly titkos tanácsos, a képviselőház alelnökét fogadta a király, akinek kihallgatása hosszabb ideig tartott. A képviselőház ügyvezető alelnöke, még pénteken délután visszautazott Budapestre.

= Az 51—52 éves népfőlkélok hazabocsájtása. A hivatalos lap pénteki számának élén a következő „parancsiratól” közli:

Megparancsolom,

hogy az 1865. és 1866. évi születési évfolyamokba tartozó, népfőlkélesi szolgálatra bevonult egyének, — a mennyiben a tényleges katonai szolgálatban való meghagyásukat önmaguk nem kérik — a nyugállományú és szolgálaton kívüli viszonybeli havidíjasok, továbbá a népfőlkélesre kötelezett testületekhez tartozók kivételével mielőbb, legkésőbb azonban 1917. évi június hó 30-án szabadságoltassanak.

Ezen születési évfolyamok azon egyénéi, a kik önkéntes sorozas útján a közös hadseregbe (haditengerészetbe), vagy a honvédségbe a háboru tartamára beléptek s így magukat ezen időre hadiszolgálat teljesítésére különösen kötelezték, ezen szabadságoltásra nem jönnek tekintetbe.

Erről cs. és kir. hadügyminiszteremet, magyar honvédelmi miniszteremet, osztrák honvédelmi miniszteremet, a vezérkar főnökét, ten-

gerészeti parancsnokomat és a póllásügyi főnököt egyidejűleg értesitem, kik a keresztülvitel tekintetében a továbbiakra nézve közös egyetértéssel intézkedjenek.

Kelt Badenben, 1917. évi május hó 21-én.

Károly s. k.
Szurmay s. k.

Hatodik hadikölcsönünk.

Ország-világ előtt ismétellen kijelentettük, hogy hódításra nem törekszünk sem mi, sem szövetségeseink, hanem csak önvédelmi harcot vivünk. Ha tehát ellenségeink nem törnek többé létünkre, készek vagyunk a becsületes békére. Ámde a mai békehajlandóságunkra ellenségeink új, minden eddiginél véresebb és elkeseredettebb támadásokkal feleltek s így a béke hurjainak pengetése helyett mi is kénytelenek vagyunk a legerélyesebb, a legelszántabb védekezésre, ne hogy tűzhelyünket feldolnival, nehogy gazdasági jövőnket tönkretenni engedjük.

Hisszük, reméljük, hogy ellenségeinknek ez az utolsó kétségbeesett kísérlete a hadiszerencse megfordítására s hamarajd ezzel is kudarcot vallottak, megérett a helyzet a békétárgyalások megindítására. Rajtunk áll, tehát, hogy vitéz hadseregünket a legmesszebbmenő áldozatkészséggel lássuk el a győzelmes kitarás nélkülözhetetlen eszközeiben. Municióban, ellátásban, felszerelésben ne legyen hiány, mert minél jobban felvértezzük vitéz katonáinkat, annál hamarabb túl a győzelmes béke várva-várt órája.

Minden nélkülözhető koronánkkal, amit a hatodik hadikölcsönre jegyzünk, erősítjük hadseregünket, enyhítjük a szenvedések kálváriáját harmadéve járó katonafiaink és testvéreink gyötörését, rövidítjük a háborut, végét vejük a hadiözvegyek és árvák szaporodásának és közelebb hozzuk a mindnyájunk áhitotta dicsőséges békét. A mindannyiunkat eltöltő bizakodó kitarás érzete és a becsületes béke vágya jusson kifejezésre hadikölcsönjegyzésünkben. És mint három keserű év minden viszontagságán keresztül a harcok tűzébe és az eke szarva mellett egyaránt: teljesítse ezuttal hatodsor is hazafias áldozatkészséggel, Isten adta módja szerint minden magyar gazda a nemzet és a hadsereg iránt tartozó kötelességét!

Az új rekvirálás.

Az rekvirálás tárgyában a vármegye alispánja a következő hirdetményt bocsájtotta ki:

A világháboru negyedik évének küszöbén, midőn hű szövetségeseinkkel karöltve, az egész világ elismerését kiérdemelve fiaink ellenségeknek küzdve diadalmasan verik vissza ádáz ellenségeink millióit, létért való küzdelmükben az itthon maradtaktól is mondhatni emberfeletti áldozatokat kíván meg a haza szebb jövőjének biztos megalapozása.

Az itthonmaradtaktól jogosan várható nagy áldozatok között is első helyet foglal el, harctéren küzdő fiaink, valamint az itthonmaradtak közül közellátásra szoruló élelmezésének a folyó évi termésig való feltétlen biztosítása.

E nagy munka keresztül vitelére szervezte kormányunk bölcs intézkedése az Országos Közélelmezési Hivatallal, mely hivatal maga mellé szelítve a törvényhatóságokat, igyekszik nagy feladatát megfelelően betölteni.

Az országos Közélelmezési Hivatal elnökét a senki által sem sejtett hosszú ideig tartó világháboru újabb tevékenységre szólítja s felelőségének tudatában és a gondozására bízott nagy érdekek szempontjából főleg a harctéren küzdő hős fiaink, valamint a hatósági közellátásban részesülők ellátásának a folyó évi termésig való biztosítása érdekében, 50 000 IV.—1917. számú rendeletével most a tavaszi vetőmunkálatok befejeztével a legelvetési és zöldtakarmányozási idény beáttával, a közfogyasztásra még igénybe vehető összes gabona felek és hüvelyesek, valamint a tengeri újabb rekvirálását rendelte el.

A járások főszoigabiráihoz, a r. t. városok polgármestereihez és rendőrkapitányaihoz, valamint az összes községi és körjegyzőkhöz folyó évi május hó 15-én 11298 917. szám alatt kiadott körrendeletem ezen újabb rekvirálás mikénti keresztül vitelére vonatkozó összes utasításokat és tudnivalókat részletesen magába foglalja. Mégis az ügy érdekében szükségesnek tartom, hogy ezen újabb rekvirálásnál, a Veszprémvármegye egész lakosságát érdeklő tudnivalókról Veszprémvármegye közönsége hirdetmény útján is értesülve legyen. Miért is Veszprémvármegye közönségéhez jelen hirdetményemet kibocsátom.

I.

Ezen újabb rekvirálás csakis a termelőkre terjed ki.

A rekvirálás Veszprémvármegye egész területén községenként, illetve körjegyzőségenként egyszerre folyó évi május hó 25-én kezdődik, s a szükséghez képest tart, folyó évi június hó 14-ig.

rendkívül nagy hatása valósággal megdőbentett, azt se tudhatjuk, hogy Kossuth munkatársai legjobb meggyőződésük szerint, vagy az osztrák kormány által befolyásolt kiadó pressziója alatt tértek volna el eddig követett irányuktól. Ez a kérdés különben se tartozik megoldandó feladatunk körébe. A Pesti Hírlap tehát különösen Kossuth szerkesztése alatt, 1842. januárjának második felétől az 1844. év júliusáig sőt részben, még Szalay László szerkesztése alatt is 1845-ig valósággal ontotta magából azokat a vezércikkeket és értekezéseket, melyek tudással és lángoló lelkesedéssel tárgyalják hazánk követendő gazdaságpolitikai kapcsolatban Liszt Frigyes nemzeti gazdasági rendszerének elveit, melyek követése hazánknak csak politikai önnállóságot, anyagi és szellemi jólétet hozhat.

E cikkeket a vámegegyülethez való csatlakozás ellen érvelnek éppen Liszt elmélete alapján, sőt a „Pesti Hírlap” ellenfelei, a „szabadkereskedelmi rendszer” organumai: a „Világ”, majd később a „Budapesti Híradó”, „Századunk”, „Hírnök”, „Presburger Zeitung” stb. nagyon sokszor szintén Liszt-et használják fel akkor, amikor Ausztria-Magyarországnak a német vámegegyülethez való csatlakozását, mint üdvös politikát hangoztatják. A Pesti Hírlap cikkei — Liszt elveire támaszkodva — az ország gazdasági önnállóságát hangoztatják, mely védővámok alapján feltétlenül szükséges még csak fejlesztendő iparunk számára, melyre a kereskedelmi szabadság még veszedelem volna. „Töröltessenek el egyszer a vámok a német vámegegyülethez való csatlakozással” — így ír Gr. Pejacsevich János a P. H. 1842. jan. 16-iki számában — „mindinkább eltűnik a remény, hogy honunk alkalmas részében a gyáripar felvirágozzék, mert

a vámok eltörlésével árcsökkenést szenvedett termesztmények s az ausztriai gyárcikkeknek ki — s s beviteli vámok alóli felszabadítás annyira az ausztriai gyárak javára fordulna, hogy a még csak felállítandó magyar gyáraknak jóval nehezebben esnék azokkal vetélkedniük. A kereskedés és ipar felszabadításának nagy eszméje, melyért a teoria oly hathatósan és fényesen szót emel, Magyarországára nézve még távol jövőndőben rejtezik.” Majd más cikkeik kifejtik, hogy a nyers termékeket elárúsító állam gazdaságilag mindég alatta fog állani a műiparos államnak, mert ez utóbbinak a munkabérből és a produktív erő értékesítéséből is haszna van, összes produktív erőit lehető legnagyobb mértékben kifejlesztheti s mert az olcsón vásárolt nyers termékeket feldolgozva ipari termékeket drágán adja el az előbbinek. A német szövetséges államok is azért szabták elég magas határvámokat, hogy ezek a belföldi gyárosok és kézművesek a külső verseny ellen megvédjék. Tárgyalják a fejlett manufaktúrának a földművelésre, a munkabérré, a termelvények piaci árára, a fogyasztott mennyiségre, a földhaszonbérre, a fekvő birtok értékére való üdvös hatását, mely előáll annélkül, hogy a földműves ipari szükségleteit drágábban fedezné, mint annalélte s rámutatnak arra, hogy mindezek mellett a műipar a produktív erők kifejlődésével a magasabb érdekeket is támogatja az által, hogy megteremt a nép értelmi és erkölcsi nevelésének alapfeltételeit, megteremt a nemzeti egység erős várát: tehát nemcsak gazdasági, de nacionalis szempontból is a gazdasági önnállóságot hangoztatják azokkal a törekvésekkel szemben, melyek a német vámszövetséghez való csatlakozást ajánlják. Ellenben szívesen üdvözölnék e cikkeket azokkal a németekkel kö-

tendő kereskedelmi szerződéseket, melyeket nemzeti önnállóságnak alapján jól mérlegelt érdekeinkhez képest feltétlenül üdvös volna megkötönnük. Szinte azt mondják a vámegegyülethez való csatlakozásunkat óhajto németeknek: Ne kívánjátok tőlünk azt, hogy tanaitok ellen cselekedjünk; ha jónak találjátok ezeket magatokra nézve, ne óhajtsátok ezek sübvávetését tőlünk csak azért, mert ezt képzelt érdeketek sürgeti; hadd cselekedjék mi is azt, ami a ti iparotokat oly virágzóvá tette. Rámutatnak arra, hogy a német vámszövetséghez való csatlakozás esetén hazánk nem folytathat be kellő súllyal a vámszövetségi ügyek szabályozásába, hogy továbbá csak a védővámok által fejleszthető oly magas fokú ipar, mely megteremtheti a gazdasági élet állandóságának, biztonságának egyik legerősebb pillérét: a nagy befolyasztást a változó s így sokszor kedvezőtlen politikai s egyéb konjunktúráktól függő külfogyasztással szemben.

Emellett azonban óhajtták Németország politikai szövetségét, mely szerintük úgy ez utóbbira, mint reánk hasznos lenne a szláv veszedelem miatt, sőt jós szemmel látják azt az időt, midőn mi — mint a német szövetségese — a szláv ellen harcolunk. Hangoztatják az iparra való nevelés nagy fontosságát, melyet a produktív erők minden irányban való fejlesztése s a jól szervezett ipar-egyesület támogatnak; nem tartják helyesnek — List alapján — ama cikkeket gyártását, amelyek természet, gazdasági s egyéb feltételek hiánya miatt soha sem fogunk oly olcsón termelhetni, mint a külföld.

Gondoskodjunk a hadiárvák elhelyezéséről.

A rekvirálást házról-házra járás útján rekviráló bizottságok végzik, s rekvirálás alá lesz véve a legkisebb mennyiség is.

II.

Hogy a rekvirálás minél könnyebben keresztül vihető legyen, minden termelő köteles a rekvirálás megkezdése előtt termény és örlemény készletét gabona nemenként külön-külön súly mértékkel felmérni, s ezen felmérés eredményét a rekviráló bizottságoknak a rekvirálás alkalmával bejelenteni. Ha a rekviráló bizottságoknak a magán felmérésekre nézve kétségeik volna, úgy jöhetnek áll, illetve kötelesek a készleteket tulajdonosok költségére újból felmérni.

III.

A termelő által házi és gazdasági szükségletre visszatartható mennyiségek megállapítása 1917. évi augusztus hó 15-ig.

A) A házi szükséglet megállapításánál irányadó:

a) 15 évnél idősebb termelőkre valamint a gazdasági férfi munkásokra és gazdasági férficeledekre 16 kg.

b) Oly nőkre, vagy 13—15 év között levő gyermekekre, kik a gazdaságban kézimunkát teljesítenek 13 kg.

c) Végül minden egyéb kategóriára és ugyazok, valamint a lentiek családtagjaira nézve 10 kg. gabona, vagy annak megfelelő, a) 10 kg. 80 dgr. (b) 8 kg. 78 dgr. (c) 6 kg. 75 dgr. liszt mennyiség hagyható vissza havonként és fejenként 1917. évi augusztus hó 15-ig számítva.

A lisztmennyiség megállapításánál a 25856-1916. számú rendelettel a vármegye egész területére nézve kötelezőleg megállapított 75 %-os kiörlési arányt vettem figyelembe.

d) Babból, borsóból és lencséből együttvéve fejenként és hónapankint 3 kg. tartható vissza.

B) A gazdasági szükséglet megállapításánál irányadó.

a) Az összes gazdasági alkalmazottaknak, cselédeknek természetbeni járandósága címén munkaadó csak a III. szakasz a. b. c. alpontjaiban felsorolt liszt vagy gabonamennyiséget, s csak a hivatalos pontokban megjelölt időre tarthatja vissza és adhatja ki alkalmazottjainak, a többiét el kell rekvirálni.

A természetbeni járandóságokból így vissza tartott mennyiség ellenértékét a megállapított maximális árakat véve alapul munkaadók a természetbeni járandóságok esedékességi idejében a gazdasági alkalmazottaknak és cselédeknek készpénzben tartoznak kifizetni.

Az előző pontban foglalt rendelkezések alapján történő konvenció kiméréseknél a községi előljáróságok egy tagjának nagyobb gazdaságokban jelen kell lennie.

Miért is ezen nagyobb gazdaságok tulajdonosai a konvenció kimérés idejéről a községek előljáróságait legalább 3 nappal előbb értesíteni tartoznak.

Hogy a konvenció kimérésnél elrendelt ezen változásokról a kisebb gazdaságok szegedményesei is tudomással bírjanak, szigorúan utasítottam a r. t. városok polgármestereit, továbbá a községi és körjegyzőket, hogy a konvenció kimérésére vonatkozó ezen rendelkezésemet hatóságai egész területén haladéktalanul és a legelterjedtebb módon is tegyék közhírré.

b) Időleges munkások munkabére, illetőleg ellátása címén termény munkaadó (kisgazdák) által csak ott tartható vissza, ahol a terménybeni ellátás most is szokásban van. A visszatartható mennyiség megállapításánál a III. A.) a., b., c. pontjaiban meghatározott mennyiségek s az ott előírt határidő az irányadó. Az időleges munkások tényleges alkalmaztatását a rekviráló bizottságok előtt igazolni kell.

A háztartásokban kizárólag házi teendők végzésére természetbeni ellátás mellett alkalmazott ideiglenes munkások szükségleteinek fedezésére háztartásonként 20 kg. liszt, illetve ennek megfelelő gabonamennyiség tartható vissza. Azt, hogy

fontosabb meghatározott liszt, illetve gabonamennyiség melyik háztartásokban tartható vissza, a háztartásokban kizárólag házi teendők végzésére természetbeni ellátás mellett alkalmazott ideiglenes munkások részére megállapítani az összeíró küldöttség jogát és kötelességet képezi.

Hadifoglyok részére azok tényleges alkalmaztatási idejére 1917. augusztus hó 15-ig számítva munkaadó által havonként és fejenként a jelen körrendelet III. A.) a. pontjaiban felsorolt rendelkezéseknek megfelelően 10 kg. és 80 dgr. liszt vagy ennek megfelelő 16 kg. gabona tartható vissza.

C) Arató és cséplőrészes cimen termelőknél, csak annyi terményt lehet visszahagyni, mint amennyit 1917. évi augusztus hó 15-ig az 1917. évi aratás és cséplésnél alkalmazott részeseknek előleg és élelme természetben ily időpontban kell termelőknél kiszolgáltatni, amikor az 1917. évi termésből az e célra szükséges gabonamennyiséget kicsépelni még nem lehet.

Természetes, hogy az arató és cséplőrészes cimen az előző pont alapján visszahagyható gabonamennyiség megállapításánál szintén a jelen körrendelet III. A./a. b. c. pontjaiban engedélyezett mennyiségeket lehet csak figyelembe venni, mert munkaadók az 1917. aratási és cséplési munkálatokra vonatkozólag a munkásokkal megkötött szerződésben feltüntetett előlegeknek is elelme természetben kiszolgáltatandó gabonamennyiségek, a jelen körrendelet III. A. a. b. c. pontjai alapján felszámítható hányadán felül fennmaradó részét amennyiben azok kiadására a szerződéses munkások 1917. évi augusztus hó 15-ig várni hajlandók nem volna, a leszerződött munkások részére a gabonamennyiség hatóságilag megállapított maximális árakat véve alapul készpénzben tartoznak kifizetni.

Azt hogy az egyes gazdaságoknak, illetve munkaadóknak az 1917. évre hány arató és cséplő munkásra lesz szükségük, munkaadóknak szerződésileg kell igazolniuk. Ezen adatok alapján az 1917. évi tényleges arató és cséplő munkások szükségletét a helyi viszonyok megfelelő igazságos mérlegelése mellett megállapítani a rekviráló bizottságok kötelessége.

D) Kifejezetten kiemelem azonban, hogy különös súlyt kell ezuttal helyezni a vetés céljaira visszahagyott, vagy kiutat esetleg hatósági ellenőrzés alatt vetési célokra engedélyezett, de ily célra ezideig fel nem használt terménykészleteknek teljes egészükben való haladéktalanul lerekvirálására. Kivételt képez azonban az állati takarmányozás céljából még ezután történő tengeri, köles és moharvetés, amely esetekben vetőmag címenként holcarkint tengeriből 140 kg. kölesből 30 kg. moharvetés 26 kg. hagyható vissza.

E) Az állatállomány takarmányozása címén visszatartható mennyiségek megállapítása 1917. aug. hó 15-ig

a) Állatok takarmányozására búzát, rozst, kétszerest visszatartani és használni a múlt évi július hó 2-án 2282—1916. M. E. számú rendelet (lásd Veszprémvármegyei Hivatalos Lap 1916. évi 32. számában megjelent 15 473—1916. sz. alispáni rendeletet) értelmében egyáltalában tilos.

1. Hágóménéknél naponként 3-40 kg. zab.
2. Kőnyűt igáslovaknál naponként 1-40 kilogramm zab.

3. Nehéz igáslovaknál naponként 2 kg. zab.
4. Tenyészbikáknál naponként 2 kg. zab.
5. Borjúknál 1/2 éves korig bezárólag naponként 0-20 kg. zab.

6. Malacoknál, választás után folyó évi aug. hó 15-ig számítva 1/2 éves korig 1/2 kg. árpa vagy tengeri.

7. A közfogyasztásra előzőleg szabályszerűen lekötött, valamint a saját szükségletére szolgáló s még be nem fejezett szabályszerű hizlalásnál a hizlalás befejeztéig drb-kint 300 kg. tengeri.

Megjegyzem, hogy a 7. pontban emleített sertés-hizlalásoknál a hizlalásra drb-kint megállapított 3 métermázsza tengeriből a még hátralevő hizlalási időre eső hányad hagyható vissza csak hizlalónál.

Hizláló azt, hogy hizó-sertései közfogyasztásra előzőleg szabályszerűen le lettek kötve, valamint azt, hogy a saját szükségletére szolgáló hizlalása szabályszerű, a vonatkozó hivatalos iratok, illetve engedélyek bemutatásával rekviráló bizottság előtt igazolni tartozik.

Megjegyzem, hogy a házi és gazdasági szükséglet megállapításánál a most eszközölt népszámlálás, illetve állatösszeírás adatait feltétlen fel kell használni.

Külön is figyelmeztetem a rekvirálásnál eljárni hivatott hatósági közveket, hogy a jelen körrendelet III. 1—7. pontjaiban felsorolt eseteket kivéve állattakarmányozás címén bármilyen termény visszahagyni egyáltalában tilos.

F) A mezőgazdasági szeszfőződékek árpakészletének ujabbi rekvirálása tárgyában a 7411. sz. alatt a járásk főszolgabíráihoz, valamint a r. t. városok polgármestereihez intézett rendeletem külön intézkedik.

IV.

A 11298—1917. számú körrendelet alapján lerekvirált mindennemű termény és örlemény beszállításánál követendő eljárás.

1. Ahol egy tulajdonosnál 5 q-nál kevesebb mennyiségben lett termény vagy örlemény lerekvirálva, a lerekvirált mennyiséget a rekvirálás után tulajdonosnak haladéktalanul be kell szállítania a rekviráló bizottság elnöke által megjelölt s a Haditermény R. T. megbízottjai által felállított rak-tárakba.

2. Az egy tulajdonosnál 5 q-nál nagyobb mennyiségben lerekvirált termény és örlemény, amennyiben ahhoz a rekviráló bizottság és a Haditermény R. T. bizományos, vagy annak megbízottja hozzá járul, további rendelkezésig a tulajdonosnál őrizetbe meghagyható.

Az így visszahagyott és lerekvirált terményeket tulajdonos megőrizni és megfelelően gondozni, illetve kezelni tartozik, a korábbi kormányrendeletekkel megállapított őrzési, gondozási s a Haditermény R. T., illetve annak megbízottjai által fizetendő díjak ellenében.

V.

A rekvirálás ellen a rekvirálás fogatosításától számított 8 napon belül felszólamlásnak van helye. Később beérkező felszólamlásokat egyáltalában nem kell figyelembe venni.

A rekvirálás elleni felszólamlások csakis az illetékes 1. fokú közigazgatási hatóságnál (főszolgabíró, polgármester) nyújthatók be és csak az azok által elsőfokulag szabályszerűen (de egyben a dolog természetéhez képest soron kívül) elbírált és a szükséges adatokkal, mellékletekkel, igazoló iratokkal felszerelt kérvények terjesztésétől fel közvetlenül az Országos Közélelmezési Hivatal Elnökéhez.

A rekvirálás ellen beadott felszólamlásoknak végleges elbírálása előtt, azokat a tételeket, melyek rekvirálása ellen beadott felszólamlás lett beadva, beszállítani nem kell, de azok felett készletulajdonosok szabadon nem rendelkeznek.

VI.

Aki az ujabbi rekvirálás tárgyában 11298—1917. szám alatt kiadott rendeletben foglalt rendelkezéseket megszegi, vagy azok megszegésénél bármi módon közreműködik, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A most elrendelt rekvirálás ujabbi jelentékeny áldozatok meghozatalát követeli a termelő lakosságtól. Ezen áldozatok azonban mégis messze távol maradnak s nem mérhető össze a harctéren küzdő katonáink ezernyi szenvedésével s azok által a haza oltárára hozott áldozatokkal.

A világháború sikeres viteléhez és győzelmes befejezéséhez a hadisiker mellett gazdasági termelés minden egyes tényezőjének önzetlen áldozatkészségére és becsületességére egyformán szükség van.

SZŐLŐKÖTŐZŐ papírfonál, 100 %-os natroncelluloseből. Elismerten megbízható.

Zsákok, ponyvák, szalmazsákok, zsinegek.

Salgó és László, Bpest.

Gyár: Óbuda.

Iroda: V., Nádor-utca 20.

Telefonszámok: 160 82, 163—16.

Sürgőny cím: Maxalgó Budapest.

Veszprémvármegye közönségét hazafias érzelletre és törvényes kötelességére való hivatkozás mellett terménykészleteinek pontos feltárására az ügy fontosságához és nagy jelentőségéhez mért komolyssággal tehát ezton is felhívom.

Ismerve Veszprémvármegye közönségének hazafias érzését és kötelességszerű áldozatkészességét, meg vagyok győződve felhívásom kellő eredményről, egyben arról is, hogy az eljárni hivatott hatósági közegeket országos jelentőségű nagy munkájukban Veszprémvármegye közönsége hazafias-ságtól áthatott becsületés magatartásával mindenkor támogatni fogja.

Veszprém, 1917. évi május hó 15-én.

Dr. Véghely Kálmán,
alispán.

HIREK.

A parkban.

A parkban járok és gondolkodom.
Gondolkodom, érezek, szenvedek,
Elszállt hangulatok foszlányira:
Kifejezést, riméket keresek.

Lelkem csordultig telt, mint a pohár,
Vagy mint az égi vándor teli hold.
Eszembe jut minden gyász és öröm,
Ami múltamban egykor benne volt.

Lelkem tele. A szívem meg üres.
Lelkemből emlékek zsarátlnak.
Hamu alól pistog a régi tűz,
Elhamvadt öröm s gyásztűzek nyomai.

Ravatal mellett gyertyák égnek így!
Gyertyafények, holdványák, betegek —
S nem lelek mást, csak gyászt és hallgatást,
Mig összezsengő rimét keresek . . .

Ravatalnál, csak hallgatni lehet . . .

Vértesy Gyula.

— **Kinevezés.** Ő cs. és apostoli Királyi Felsége legkegyelmesebben adományozni méltóztatott az alezredesi címet és jelleget Nagy László nyugállományú őrnagynak a veszprémi 31. honvéd pótzászlóalj parancsnokának.

— **Vaskorona rend egy honvéd tüzérszázadosnak.** Ő cs. és királyi Felsége legkegyelmesebben adományozni méltóztatott a III. oszt. vaskorona rendet a hadidiszitménnyel és a kardokat díjmentesen az ellenség előtt tanúsított vitéz és eredményteljes magatartása elismeréséül Takács Géza 7. honv. tábori ágyusezredbeli századosnak.

— **Kinevezés.** Ő cs. és apostoli Királyi Felsége legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott főhadnagyokká a tartalékokat: Tóth István, Berki István, Szabó Pál tart. hadnagyokat; hadnaggyá: Komáromy József, Wessel István, Kiss Ferenc, Mayer Rezső, Herczeg Lajos, Wladár Elek, Bognár Mihály, Török Lajos, Krafcsik Ervin, Hoffmann Ferenc, Perc Béla, Pichler Ferenc zászlósokat a 31. honv.-gyalogezredben; főhadnaggyá: Dr. Pálffy Elek 7. honv. huszárezredbeli hadnagyot; hadnaggyá: Tevely István 7. honv. huszárezredbeli zászlóst; főhadnaggyá: Szabó Benedek hadnagyot; hadnaggyá: Vlaske Ernő zászlóst a 7. honvéd táb. ágyusezredben.

— **Eljegyzés.** Schlemmer Ödön m. kir. honvédszázados eljegyezte Schmidt Marát, Schmidt Lajos veszprémi püspöki uradalmi jószágkormányzó és nejének leányát Veszprémben.

— **Kitüntetés.** Ő cs. és apostoli Királyi Felsége legkegyelmesebben elrendeli méltóztatott, hogy az újlajos legfelsőbb dicsérf elismerés másodszer — a kardok egyidejű adományozása mellett — tudtul adassék az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül: Emmer Antal 7. honv. tábori ágyusezredbeli főhadnagynak és Munk Jenő a 7. honv. huszárezrednél beosztott 6. honv. huszárezredbeli tart. főhadnagynak; a legfelsőbb dicsérf elismerés újlajos a kardok egyidejű adományozása mellett tudtul adassék; Kesző László 41. honv. tábori tarackosozrednél beosztott 7. honv. tábori ágy. e.-beli főhadnagynak; a legfelsőbb dicsérf elismerés tudtul adassék Cserenyés József a 41. honv. tábori tarackosozrednél beosztott 7. honv. tábori ágyusezredbeli hadnagy-

nak; adományozni méltóztatott az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján: Wiener Jakab 41. nehéz tábori tüzérezrednél beosztott népl. állatorvosnak; a III. oszt. katonai érdemkeresztet a hadidiszitménnyel és a kardokat: az ellenség előtt elesett Patócz Károly 31. honv. gy. e.-beli tart. hadnagynak;

— **Kinevezés.** Ő cs. és apostoli Királyi Felsége legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott népfelkelő főhadnaggyá: Kocsis Lajos, Niklász Gyula, Pollák Dávid, Szabó Kálmán, Horváth József hadnagyokat a 31. népl. parancsnokság nyilvántartásában; népfelkelő hadnagyokká: Zwabner Jakab zászlóst, Lányi József népl. tisztjelöltet a 31. honv. gyalogezredben; hadnagy gázdaszati tisztte: Dóczy Endre gázdaszati tiszthelyettes a 31. népl. parancsnokság nyilvántartásában.

— **A győr-vezprém-dombovári vasút** részvénytársasága csütörtökön tartotta Budapesten évi közgyűlést. A közgyűlés egyhangulag elfogadta az évi jelentést, amely a vasút forgalmának emelkedéséről számolt be, bizonyosságul, hogy a nagy természeti nehézségek leküzdésével épült vasút igen fontos forgalmi érdekeknek tesz kitűnő szolgálatokat. A vasút 1916. évi személyforgalma 1339192 utas volt (1915-ben 1157852), 38629164 (33327312) személykilométer teljesítménnyel és 936316 (801959) kör. bruttóbevételrel. Az áruforgalom 267054 tonna (235577) 1123304 kor. bruttóbevételrel (tavaly 991230). A tiszta nyereség 859596.52 K., ebből az elsőbbségi részvények 5%-os osztalékban részesültek s most volt első ízben abban a helyzetben a társaság, hogy az elsőbbségi részvény és az élvezeti jegyek osztalék-hátralékának apasztására egy százalékot 2 körön át, fordíthatott.

— **Kinevezés.** Ő cs. és apostoli Királyi Felsége legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott népfelkelő zászlósa: Englert József volt hadapródjelölt őrmestert, a 31. népl. parancsnokság nyilvántartásában; népl. épüészeti segédosztály: Dr. Weiss Herman építészeti szakgyakornokot a 31. népl. parancsnokság nyilvántartásában; népl. állatorvosa: Praznovszky István, a 31. népl. parancsnokság nyilvántartásában álló állatorvos.

— **Országos Gázdagyűlés Budapesten.** A gazdasági egyesületek országos szövetsége 1917. évi június hó 10-án d. e. 10 órakor Budapesten a Köztérken országos gázdagyűlést tart. A gázdagyűlés főbb tárgyai a mezőgazdasági termények árának és forgalmának, valamint a mezőgazdasági üzámhez nélkülözhetetlen ipari cikkek és anyagok árának szabályozása és a mezőgazdasági érdekképviselet kérdése. A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület részéről dr. Magyar Károly orsz. gyűl. képviselő Ráb Jenő és Rumprecht Antal földbírók és Kujdasy Endre egyesületi igazgató lettek kiküldve.

— **Rekvirálni fogják az élőmarhát.** Illetékes oldalról egy közleményt kaptunk, melyből azt olvassuk ki, hogy odafönt megelégelték az áruk folytonos emelkedését s végre erélyes intézkedésekre szánták rá magukat. Júliustól kezdve fokozatosan csökkenő árakat állapítottak meg. Ha pedig az élőmarhát emiatt visszatartanak s nem vinnék kellő mennyiségben piacra, akkor elrendeljük a rekvirálást. Végre! A közlemény a következő:

A hadsereg ellátása vágómarhával. A vágómarha beszerzése hadrakelt sereg részére Magyarországon mindinkább nehézségekbe ütközik. A feltétlenül szükséges mennyiség aránylag nagyobb részét Ausztriában kellett beszerezni, mivel a megállapított quota Magyarországon megközelítőleg sem volt leszállítható. Minthogy ez az állapot a hadrakelt sereg feltétlenül szükséges élelmezése szempontjából többé fenn nem tartható, a cs. és kir. hadügyminiszterium a m. kir. földművelésügyi miniszteriummal egyetértőleg május 8. június havára a cs. és kir. Hadügyminiszterium Vágómarha Bevásárlási Központjának magasabb bevásárlási árakat engedélyezett, amely árak azonban július havától kezdődőleg minden hónapban rendszeresen lejjebb fognak szállítani. Egyben megállapodás jött lét arra nézve is, hogy ha ezen magasabb árak mellett a Magyarországra nézve megállapított quota a mai szabad vásárlással előteremthető nem lenne, ugy a m. kir. földművelésügyi miniszterium a rendkívüli helyzet által indokolt súlyos rendszabályokhoz fog folyamodni, hogy a hadvezetőség szükségletét kényszereszközök igénybevételével biztosítsa.

— **Vármegyei közgyűlés.** Veszprém vármegye törvényhatósági bizottsága június hó 11-én tartja nyári rendes közgyűlését. A tárgysorozatot jövő számunkban közöljük.

— **A hatodik hadikölcsönre** a Veszprémvármegyei Takarékpénztárnál eddigelé 853 750 kor.-t jegyeztek. Az intézet tárcája számára 500 000 koronát jegyeztet.

— **Új burgonyarendelet.** A hivatalos lap csütörtöki számban új burgonyarendelet jelent meg, amely a burgonya maximumis ára fűzől és a forgalombahozatalról rendelkezik. A rendelet értelmében a tavaly megállapított maximumis ár 1917. június 15-től az idei burgonyára nem vonatkozik. Fontos rendelkezés, hogy az idei burgonya szállításához szükséges igazolvány kiadásához a Burgonya Közvetítő Iroda június 25-ike előtt hozzájárulást nem adhat. Az Országos Burgonya Közvetítő Irodának tevékenységét e célra alkalmatandó bizottság ellenőrzi. A bizottság elnöke a Közélelmészeti Hivatal elnöke, vagy kiküldöttje, tagjai a földművelésügyi miniszter kiküldöttje, a Burgonya Közvetítő Iroda elnöke és Budapest főváros kiküldöttje.

— **A kéveköthő-fonalak zár alá vétele.** A hivatalos lap közli a miniszterium rendeletét, amely kötelezővé teszi a kenderből, vagy más rostos anyagból készült kéveköthő aratógép-zsinorg-készletek bejelentését és e bejelentés alá eső cikkeket zár alá veszi. Nem esnek bejelentés alá azok a készletek, amelyeket a birtokosok saját gazdaságukban az 1917. évi aratáshoz tartanak raktáron, vagy amelyeknek a súlya 50 kg-t meg nem halad. Ugyanez a rendelet megállapítja az új cikkek legmagasabb árát.

— **Eladó egy nagy saroktelek építkezés céljaira a vámosi-úti telepen.** — **Érdeklődők forduljanak e lap kiadóhivatalához.**

— **Oroszlán Pál újabb büntetése.** A régi bakonyi börtönről kőzismert alakja volt Oroszlán Pál, aki külföldre rablásokért, betörésekért és rablójelkossáért eddigelé több, mint 40 évre fegyházbüntetést töltött ki. Büntetéseinek kitöltése után 1912. évben újra Szentgálra került, ahol békés, szorgalmas és munkás életet kezdett s mintegy 5 esztendőig nem is volt ellene semmi panasz s mindenütt mint rendszeres és példás magaviseletű emberként ismerték. A múlt év őszén azonban újra erőt vett rajta a lopási vágy s Tótvázonnyból ejnek idején több sertést hajtott el s ezeket mint sajátját, bátyjának, Oroszlán Jánosnak, részben pedig Lohonyai Istvánné szentgáli vendéglősnak adta el. Mivel Oroszlán Pál passzust nem adott, a sertések árát egyik vevő sem fizette ki neki. Pár hónap múlva a csendőri nyomozás kiderítette, hogy a sertések jogtalan uton kerültek gazdjuk birtokába s mivel azokat a károsultak magukénak felismerték, azokat jól feljavított állapotban Tótvázonnyba vissza is vezették. Megindult az eljárás Oroszlán Pál mint tettes, Oroszlán János és Lohonyai Istvánné mint orgazdák ellen. A veszprémi kir. törvényszék most kedden Csajághy Károly kir. tvsz.-ki bíró elnökelete alatt itélkezett a vádlottak felett s Oroszlán Pált a lopások miatt 5 évi fegyházra ítélte, a többi vádlottakat pedig a vád alól felmentette. Oroszlán Pál, aki a fegyház levegőjét úgy látszik, egészen megszokta, az ítéletet megnyugvással vette tudomásul.

— **Az üzemek rézanyagai.** A hivatalos lap rendeletet közöl az üzemek vállalatok rész-, ólom-, ón- és ezek ötvözetiből, ugyszintén nikkelből álló fém anyagának hadicélú leszereléséről. A fogyasztási adó alá eső cikkeket, cukrot szesz stb. termelő vállalatok leszerelése tekintetében a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulása minden esetben szükséges. Az érdekelt fél, ha megokolt aggodalma van a leszereléssel szemben külön véleményét jelenthet be. A tértítés nagyságát abban az esetben, ha a leszerelést az üzem birtokosa végzi, az igénybevett tárgy értéke alapján a szerelés költségének hozzászámításával kell megállapítani.

— **Balatonalmádban az Öreghegyen egy 500 négyszögöl telken épült adományos új emeletes villa eladó.** **Érdeklődők felvilágosítást kapnak e lap kiadóhivatalában.**

— **Egy jó házból való fiu tanoncul felvétetik fizetéssel Fodor Ferenc könyvnyomdájában.**

— **Lengyel elbeszélők.** A mi közönségünk egyáltalán nem ismeri a lengyel irodalmat, egyetlenét kivéve még a jelesebb írók neveit is kevesen tudják. Nagy szolgálatot tesz ezért a Magyar Könyvtár, Radó Antal kintinő vállalatának egyik új füzeté, a mely Bányay Károly gondos és magyarországi fordításában egy kis anthológiát ad a lengyel irodalom kiválóbb elbeszélőinek novelláiból. Sienkiewicz, Stasiak, Orzeszko, Szymanski és Przerwa-Temajer novellái vannak a füzetben, kivétel nélkül elragadó szépségű elbeszélések. A füzetet a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég adta ki. Ára 72 fillér.

— **A harangok lefoglalása.** A hivatalos lap 24-i száma közli a honvédelmi miniszter rendelkezését a harangoknak hadicélokra való lefoglalásáról. A rendelést a vörösrézből és vörösrézötvetzetekből való harangok közül azokat, amelyeknek legnagyobb külső átmérője huszonöt centiméter, vagy ennél nagyobb, hadicélnak lefoglaltnak jelenti ki. A lefoglalás nem terjed ki a vasúti berendezésekhez tartozó és a hajókban levő jelző harangokra, továbbá azokra, amelyeknek történelmi vagy művészeti becsük van. Azokat a harangokat, amelyeknek nem templomokhoz tartoznak, birtokosuk köteles két héten belül az illetékes járási főszolgabírónak vagy polgármesternek bejelenteni. A harangokért minden kilogramm után négy korona jár. A katonai igazgatás a harangok levételénél az épületeknek okozott mindennemű kártérítéssel tartozik.

— **A m. kir. honvéd kincstár várpalotai uradalomába kerestetik a folyó évi cséplési időnyre, kb. 2400—3000 q. gabona elcséplésére, egy 8 lóerejű, szalmahordóval (Elevator) bíró cséplőkészlet, részben cséplésre. — Munkásokat az uradalom állít a géphez. — Erdelődők további felvilágosítás stb. végett forduljanak a honvéd mezőgazdaság főintézőjéhez Csőszpusztára, u. p. Tés (Veszprémmegye).**

— **Akinek szép kocsija vagy hintója van, többletes, hogy a fővárosba vigye vagy külföldi gyárosoknak adja pénzét, mert Varjas Lajos bogárné és kocsigyártó-mesternek Veszprémben, a Hoszszu-tica (nagyhid mellett) saját házában levő villanyerőre berendezett telepen olcsó áron kaphat igen szép gazdasági kocsikat, könnyűhomokutókat, vagy elegáns kivitelű hintókat. A telepen — amely a legújabb gépekkel van felszerelve — gyorsan és kifogástalanul készítenek minden a bogárné és kocsigyártó szakmába vágó dolgot s a tulajdonosok dúsz raktárában szolid áron lehet vásárolni mindent, az egyszerű kocsikeréktől a legélesebb ur-i hintóig. — Emellett javításokat jutányos áron eszközöl. A törekvő magyar iparos vállalatot olvasóink figyelmébe ajánljuk.**

Kiadó üzlethelyiség!

Veszprém város főterén, Rákóczi-utca 3. szám alatt egy portálos szép üzlethelyiség azonnal kiadó.

Bővebbet Fodor Ferenc kereskedésében

Anyakönyvi kimutatás.

1917. évi május 16-tól 1917. évi május 23-ig.

Születés: Fenyvesi Pál sütő-segéd és neje Horváth Mária leánya Magdolna róm. kath. — Nagy Gyula János Zsigmond vármegyei iroda segéd tiszt és neje Kakas Jolán fia Endre Lajos Vilmos ág. h. ev. — Braun András m. kir. honv. tiszthelyettes és neje Csekő Lenke Etelka leánya Piroska ref. — Tóth Sándor máv. fűtőházi munkás és neje Zergi Ilona leánya Erzsébet ref. — Márky József szabó-iparos és neje Hárs Mária leánya Ilona róm. kath.

Haldózs: Sipos József cipész-iparos 65 éves róm. kath. — Szmalka József szegényházi tag 66 éves róm. kath. — Nagy Katalin Ilona 13 éves róm. kath. — Molnár János 10 éves róm. kath. — Kovács Lajos 21 hónapos róm. kath. — Mellári József napszámos 57 éves róm. kath. — (özv.) Kesz Antalné szül. Kiss Julianna magánzó 84 éves róm. kath. — Németh István 12 hónapos róm. kath.

Házasság: Horváth János (özv.) kőfaragó-segéd róm. és Zsolnai Terézia (özv.) magánzó róm. kath. — Csicsics János Károly palafedő és betonmunkás róm. kath. és Szogyi Mária varrónő róm. kath.

Megnyilt PESTI LAJOS vasuti vendéglője. — Állandóan frissen csapolt sör! — Jutányos árak!

Magyar Királyi államvasutak Igazgatósága.

142832 1917. sz.

F. II.

A magyar kir. államvasutak budapest nyug. p. udvar-marcheggi (wieni); budapesti keleti p. udvar-bruck—királyhídi (wieni); győr—fehringi; galánta—zsolnai; Budapest keleti p. udvar—hatvanruttkai; budapest keleti p. udvar zsolnok—arad—tővisi; (budapest keleti p. udvar—zsolnok) kolozsvár—brassói és püspökföldny—királyhízi fővonalain, egyes helyi érdekű vasutakon f. évi június hó 1-én új menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben levővel szemben a következőképpen változásokat tartalmazza.

A budapest—bruck—királyhídi-vonalon.

A Budapest keleti p. u.-ról d. u. 2 óra 5-kor induló gyorsvonat Wien Ostbhf.-ra 6 óra 40 helyett, este 7 óra 5-kor érkezik. A Budapest keleti p. u.-ról jelenleg éjjel 10 óra 55-kor induló személyvonat éjjel 11 órakor indul és Wien Ostbhf.-ra reggel 6 óra 45 helyett 7 óra 45-kor érkezik.

A Budapest keleti p. u.-ra d. u. 1 óra 40-kor érkező gyorsvonat Wien Ostbhf.-ről d. e. 9 óra 10 helyett már 8 óra 35-kor indul. A jelenleg Budapest keleti p. u.-ra reggel 6 óra 25-kor érkező személyvonat Wien Ostbhf.-ről este 10 óra 20 helyett már 9 óra 10-kor indul és Budapest keleti p. u.-ra reggel 6 óra 25 helyett már 6 óra 10-kor érkezik.

A budapest—győr—fehringi vonalon.

A Budapest keleti p. u.-ról Fehring felé jelenleg este 9 óra 15-kor induló személyvonat már este 7 óra 50-kor indul.

A Budapest keleti p. u.-ra Fehring felől jelenlegi d. e. 8 órakor érkező személyvonat későbbben azaz d. e. 8 óra 50-kor érkezik.

A budapest ny. p. u.—marcheggi vonalon:

A Budapest nyugati p. u.-ról reggel 7 óra 55-kor induló gyorsvonat Wien Ostbhf.-ra d. u. 12 óra 14 helyett 12 óra 45-kor érkezik.

A Budapest ny. p. u.-ról jelenleg d. e. 9 óra 15-kor induló személyvonat már d. e. 8 óra 35-kor, a Budapest ny. p. u.-ról jelenleg d. u. 5 óra 15-kor induló gyorsvonat már d. u. 4 óra 55-kor indul.

A Budapest ny. p. u.-ról este 9 óra 30-kor induló személyvonat Wien Ostbhf.-ra reggel 5 óra 50 helyett 6 óra 50-kor érkezik.

A Wien Ostbhf.-ről jelenleg éjjel 11 óra 25-kor induló személyvonat már 11 óra 10-kor indul, Budapest ny. p. u.-ra pedig reggel 7 óra 10 helyett d. e. 8 órakor érkezik.

Pozsonyból a jelenleg reggel 6 óra 45-kor induló személyvonat már 5 óra 45-kor indul a közveitellől Budapest ny. p. u.-ig közeledik, ahová d. u. 1 óra 35-kor érkezik. Ezzel szemben a Galántáról Budapest ny. p. u.-ra jelenleg d. e. 11 óra 25-kor érkező személyvonat megszűnik.

A Budapest ny. p. u.-ról d. u. 2 óra 10-kor induló személyvonat Pozsonyig közeledik, a hová este 9 óra 45-kor érkezik.

A budapest—galánta—zsolnai vonalon:

A Budapest ny. p. u.-ról jelenleg este 8 óra 40-kor induló zsolnai személyvonat már este 7 óra 30-kor indul, ellenvonata pedig Budapest ny. p. u.-ra reggel 6 óra 40 helyett 7 óra 45-kor érkezik.

A budapest—kolozsvár—brassói vonalon:

A Budapest keleti p. u.-ról jelenleg d. e. 8 óra 20-kor induló személyvonat 40 perccel későbbben, vagyis d. e. 9 órakor indul, a Budapest keleti p. u.-ra jelenleg reggel 7 óra 20-kor érkező személyvonat pedig 30 perccel későbbben azaz 7 óra 50 perckor érkezik.

A budapest—arad—tővisi vonalon:

A Budapest keleti p. u.-ra jelenleg este 7 óra 25-kor érkező személyvonat 55 perccel későbbben azaz 8 óra 20-kor érkezik.

A budapest—debreczen—királyhízi vonalon:

A Budapest keleti p. u.-ról jelenleg d. e. 8 óra 55-kor induló személyvonat 35 perccel későbbben vagyis 9 óra 30-kor indul.

A budapest—ruttkai vonalon:

A Budapest k. p. u.-ról jelenleg reggel 8 óra 35-kor induló személyvonat már reggel 7 óra 20-kor indul. A Ruttkáról Budapest k. p. u.-ra jelenleg este 7 óra 45-kor érkező személyvonat este 9 óra 50-kor érkezik.

A részletes menetrend a hirdetményekből vehető ki.

Budapest, 1917. május hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

M. kir. veszprémi 31. honv. pótzászlóalj.

2334 sz. kt. 1917.

Hirdetmény.

M. kir. honvédelmi miniszter urnak folyó évi 6666. eln. 4. a. sz. rendeletével a női munkásoknak a katonai parancsnokságok irodáiban leendő igénybe vétele elrendelvényén, a fenti pótzászlóaljnál fokozatosan és az alkalmas jelentkezők sorrendjében betöltendő és egyenként havi 160 koronával díjazott 1 telefon kezelőnő, 2 gépirónő és 8 II. osztályú női írónői állásra az alábbi feltételek mellett pályázat hirdetettik:

1. A betöltendő állások csupán ideiglenesek, azok csupán a szükség tartamára, legfeljebb a háború tartamára tölthetnek be és az alkalmazásból kifolyólag végleges alkalmazatásra, vagy valamely ellátásra semminek igény nem támasztható.

2. A szolgálati viszony — 14 napi felmondással — mindkét fél által bármikor felbontható.

Az újonnan felvettek 14 napi próbaidő alatt bármikor — felmondás és kárpótlási igény nélkül — elbocsáthatók, ha ez alatt alkalmatlanságuk bebizonyul.

3. Pályázhatnak a megfelelő elméleti és gyakorlati előképzettséggel bíró a telefon kezelésben, gépirásban illetőleg az egyszerű fogalmazásban és irodai teendőkben jártas nők, a kik

- a) magyar állampolgárok;
- b) 16. életévüket betöltötték és 40. életévüket még nem haladták túl;
- c) büntetlen előéletűek, erkölcsi tekintetben kifogás alá nem esnek és politikai tekintetben megbízhatók;
- d) magukat az előirt szolgálati rend betartására kötelezik;
- e) orvosi vélemény szerint a szóbanforgó alkalmazásra alkalmasak;
- f) nincsenek az állami közigazgatás által már alkalmazva.

Az a), c) és f) alatti feltételeket helyhatósági bizonyítvánnyal, a) b) alatti feltételt születési anyakönyvi kivonattal, az e) alatti feltételt a pótzászlóalj orvosfőnöktől díjtalanul beszerzendő honvéd orvosi bizonyítvánnyal kell igazolni.

4. Folyamodók közül — amennyiben egyébként hasonló minőségűséggel bírnak — havidíjasok és továbbszolgáló altisztek özvegyei és árvái, egyéb hadiözvegyek és árvák, azután udvari, állami, megyei, városi vagy községi alkalmazottak özvegyei és árvái előnyben részesíthetnek.

Elsősorban azonban a tehetség és alkalmazhatóság mérvadó.

5. A pályázati kérvények a 3. pontban foglalt feltételek fennforgását, az iskolai előképzettséget és az esetleges előző alkalmazást igazoló okmányokkal felszerelten a pótzászlóalj parancsnoksághoz címezve, a pótzászlóalj segédtiszt irodába nyújtandók be és a kérvényben kifejezés adandó annak, hogy a pályázó az előirt szolgálati rendnek magát aláveti.

Veszprém, 1917. évi május hó 25-én.

31. pótzászlóalj parancsnokság.

Kölcsönöket földbirtokra 70 % értékig előnyös feltételek mellett szerzek. Bokrossy Elemér Budapest, IX., Kálvin-tér 10. sz. Postafiók 183.

Eladó ház.

Veszprémben, a Hosszu-utca végén, az Eszterházi-utca 2. számú ház

szabadkézből eladó.

A házon — mely három részből áll — van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince, 1 nagy műhely, raktár, 2 félszer és 2 udvar. — Az utcafeleli lakás bñlhelyiséggé is átalakítható. — Bővebb felvilágosítás nyerhető az ugyanott lakó tulajdonosnál.

Kegyelet.

Aki boldogult rokonának diszes és tartós **siremléket** állítani akar, annak melegen ajánljuk keresse fel

BARTA sirkőraktárát

Veszprém, Cserhát-utcában. Talál ott hazai és külföldi kőnevekből készült különféle alaku és méretű siremléket nagy választékban. A háboru és magas munkabérek dacára az árak a régiek.

Eladó több földbirtok Veszprém- és Vas megyében. Több ház Veszprémben, valamint szőlő és villa Balatonalmádiban, Balatonfüreden, Balatonkenesén és Somlyón. — Érdeklődők szives megkeresését kéri Bokrossy Elemér bankbizományos Budapest, IX. Kálvin-tér 10. Postafiók 183.

Elveszett pénz

ha nem festi meg elavult ruháit

Kardos-féle ruhafestékekkel

Ára csomagonként 40 fillér.

Kardos Henrik és Társa
festékgár Pápa

Viszonteladók nagy kedvezményben

SULY LÁSZLÓ

biztosítási és bankirodája

Veszprém, Szabadi-utca 3. sz.

Elfogad

az Első Magyar Általános Biztosító Társaság főképviseletében élet-, baleset-, járadék-, tűz-, jég- és szavatossági biztosításokat. Takarékpénztári-, gyáripari- és egyéb részvénytársasági, valamint vállalati részvényeket, érték- és állampapírokat, hadikölcsönkötvényeket saját számlára vásárol és forgalmi áron elad. **Osztálysorsjegyet eladás!!!**

— *Veszprémben a villasoron eladó egy adómentes négyszobás moderna villa szép kerttel. Érdeklődők forduljanak e lap kiadóhivatalához.*

Jótállás

a biztos eredményért!

Törvényesen védve.

Reitler Oszkár

nagybecseréki ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek egyszerű találmánya a

'PATKÁNIN'

patkányirtó-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és feltűnül minden más irtószert. **1 doboz ára 3 K** mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a PATKÁNIN gyár egyedüli elárúsítója, a Torontáli Agrár-bank R. T. Nagybecskereken.

Nagyterében került a legnagyobb méretű és általában másoknál is jobbat

fájdalomcsillapító bedörzsolés

meghűlés, rheuma, láz, influenza, fejfájás, neuralgia, és mindenféle fájdalom

Dr. Horgony-Ötös

Horgony-Liniment. csipetnyi csomag.

Horgony-Pain-Expeller pezsgő.

Prága K. — 48. I. 48. P. —

Kapható gyógyszerészekben vagy közvetlenül — Ányos — mezeiúthelyen — a Horgony-Ötös gyógyszertárból. Prága I. Mezeiúthely. 4. Horgony-Ötös.

Nagyobb birtokot megvételre

keresnek

a Balaton partján, a somogyi oldalon. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Littke L. pezsgőbörgyártelep PÉCS.

Főraktár: Budapest, IV. Szép-utca 3. sz.

Frigyes főherceg ő cs. és kir. fensége, Salvator Lipót főherceg ő cs. és kir. fensége és a „Nemzetközi Háló-kocsi” és „Európai Expresszvonat-Társaság” szállítója.

Pezsgőfajok: Sport „Grand Vin Sec”, Casino „Extra Sec”, „For Englan d” (savanykás), Britania „Extra Dry” (cukor nélkül).

Névjegyeket

legszebben

leggyorsabban

legolcsóbban

készít FODOR F. könyvnyomdája Veszprém, Szabadság-tér.

Hasonlits több gépet egybe: Rendelést tész BLICKENSBERG-re!

A legtartósabb rendszerű írógép, elpusztíthatatlan szerkezettel és sok különös előnnyel.

Több mint 165.000 db van használatban!

Ára 2 betűfajjal, elegáns zárószekrényvel 270—380 korona.

GROYEN & RICHTMANN

román kir. szállítók KÖLN, Mauritiussteinweg 84. Képvisező Ausztria-Magyarország számára: Ing. von Svehla, Prága, II., Ouzi Palacky 42. — Képes árjegyzék ingyen

Elsőrangú minőségű
balatoni nád
eladó. — Értekezhetni:
Uray Kálmán, Balatonkenese.

Hirdetések jutányosan felvételnek

Telefon 54. sz.

Könyveket,

írószereket,

papirárukat

Fodor Ferenc

könyv- és papir-
kereskedésében

vásároljunk

Veszprémben.

Telefon 54. sz.

Jutányos áron izléses kivitelben

készít

nyomtatványokat

névjegyeket

eljegyzési

kártyákat

meghívókat

könyvkötői munkákat

FODOR FERENC

könyvnyomdája és könyvkötészete

TELEFON 54.

VESZPRÉM

TELEFON 54.